

Р. П. Зорівчак

Лондон Джек

ЛОНДОН ДЖЕК (London Jack; справж. – Джон Гріффіт Чейні; John Griffith Chaney; 12. 01. 1876, м. Сан-Франциско, шт. Каліфорнія, США – 22. 11. 1916, містечко Глен-Еллен, шт. Каліфорнія) – американський письменник, публіцист. Рано почав трудове життя, змінив багато професій (робітник, матрос, золотошукач у Клондайку). Навч. 1896–97 у Каліфорній. університеті. Покінчив життя самогубством. Критика сусп. і морал. устоїв капіталізму є наскрізною в творчості Л., водночас на низці його творів позначився вплив позитив. філософії Г. Спенсера та індивідуалізму Ф. Ніцше. Популярність Л. приніс цикл оповідань про Пн. США. Їхня тематика – боротьба мужньої людини із суворою природою, з примхами долі – зб. «Son of the Wolf» («Син вовка», Бостон, 1900), «The God of His Fathers» («Бог його батьків», Чикаго, 1901), «Children of the Frost» («Діти морозу», 1902), «The Faith of Men» («Віра в людину», 1904), цикл «Smoke Bellew» («Смок Беллю», 1912). Близькі за тематикою до цих творів анімаліст. повісті «The Call of the Wild» («Поклик предків», 1903) і «White Fang» («Біле ікло», 1906), а також романи «The Sea-Wolf» («Морський вовк», 1904) і «Jerry of the Islands» («Джеррі-острів'янин», 1917), цикл «South Sea Tales» («Південноморські оповідання», 1911; місце дії – о-ви Океанії). Л. – автор реаліст. оповідань «The Dream of Debs» («Дебсова мрія», 1909), «The Strength of the Strong» («Сила дужого», 1911). У новелі «The Mexican» («Мексиканець», 1912) створив прекрас. образ юнака Феліпе Рівери, свято відданого народові та революції. В умовах розгортання боротьби американців за соц. права написав утопіч. роман-попередження «The Iron Heel» («Залізна п'ята», 1908), опубл. статті «War of the Classes» («Війна класів»), «Love of Life» («Любов до життя»; обидві – 1905), «Revolution» («Революція», 1909). Жахливі картини життя лондон. бідноти зобразив у кн. нарисів «The People of the Abyss» («На дні прірви», 1903). Симпатією до знедолених

індіанців сповнені новели «The Sickness of Lone Chief» («Хвороба самотнього ватага») та «The Death of Ligoun» («Лігунова смерть»; обидві – 1902). В автобіогр. романі «Martin Eden» («Мартін Іден», 1901), що є вершиною реалізму Л., змальовано трагічну долю талановитого письменника, вихідця з народу. У героєві цього роману особистість письменника, його світовідчуття, чимало думок про творчість виразилися особливо сильно і яскраво. У романах «The Valley of the Moon» («Місячна долина», 1913), «The Little Lady of the Big House» («Маленька господиня Великої Оселі», 1916), «Hearts of Three» («Серця трьох», 1920; усі – Нью-Йорк) звучить мотив примирення з дійсністю. Багато творів Л. екранізовано. Серед перших укр. перекл. творів Л. – оповідання «Батар» (анонімний; «Вісник культури і життя», 1913, № 2–4), «Син вовка», «Непохитність жінки», «Бог його батьків» (перекл. Н. Романович-Ткаченко; «ЛНВ», 1913, т. 61–62). Окремі твори Л. переклали В. Гладка, С. Куликівна, К. Корякіна, Д. Лисиченко, О. Косач-Кривинюк, Г. Касьяненко, М. Рябова, Ю. Лісняк, В. Черняхівська, Ф. Яцина, М. Рильський, І. Рильський, О. Сенюк, І. Стешенко, Е. Хоменко, О. Терех, Є. Попович, М. Пінчевський, П. Соколовський, М. Іванов та ін.

Основні твори

The Unabridged Jack London. London, 1997; Собрание сочинений. Т. 1–16. Х., 1994; укр. перекл. – Твори. Т. 1–27. Х.; К., 1927–32; т. 1–12. К., 1969–72; т. 1–2. К., 1986; Уж., 1991; Залізна п'ята. Берлін, 1923; Смок Беллю. Б. м. [Німеччина], 1948; Любов до життя. К., 1976; Серця трьох. К., 1993; Мартін Іден. Х., 2003.

Рекомендована література

1. Савченко С. [Рец. на кн. «Лондон Джек. Твори», т. 1, Х.; К., 1927] // ЖР. 1927. № 4;
2. Родзевич С. Джек Лондон в українських перекладах // Там само. 1928. № 10;
3. Білорус М. Давно сподіване // Вітчизна. 1969. № 9;
4. Лібман З. Письменник, що з нами поруч // Лондон Джек. Твори: У 12 т. Т. 1. К., 1969;
5. Зорівчак Р. Джек Лондон у виданні «Дніпра» // Всесвіт. 1971. № 7;
6. Доценко Р. Джек Лондон в українських перекладах // Там само. 1976. № 5;
7. Корунець І. Джек Лондон. К., 1976;
8. Денисова Т. Джек Лондон. К., 1978;
9. Біганський Р., Мороз М. Твори Джека Лондона в український перекладах: Бібліогр. покажч. // Лондон Джек. Твори: У 12 т. Т. 12. К., 1972;
10. Наливайко Д. Письменник життя і боротьби // Лондон Джек. Твори: У 2 т. Т. 1. К., 1986;
11. Літвіняк О. «Біле ікло» Джека Лондона. К., 2015.

Бібліографічний опис:

Лондон Джек / Р. П. Зорівчак// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-56390>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).